

ποδιά

ποδιά, η, ουσ. [<μσν. ποδιά <ποδέα], η ποδιά. **1.** κομμάτι υφάσματος που συγκρατείται από το λαιμό ή από τη μέση με κορδόνια και φοριέται για να προστατέψει τα ρούχα του, όταν κάνει κάποιος διάφορες οικιακές δουλειές ή, όταν μαγειρεύει. (Λαϊκό τραγούδι: *θα σε βάλω σκουλαρίκια, φούστα και **ποδιά** και θα βγαίνεις εις τον κόσμο σαν νοικοκυρά*). **2.** (παλιότερα) είδος ρόμπας σε μπλε χρώμα και άσπρο γιακά, που φορούσαν τα κορίτσια κατά τη διάρκεια των σχολικών μαθημάτων. (Τραγούδι: *με μπλε **ποδιά** και τσάντα σχολικιά διαβολάκι*). **3.** το εμπρός μέρος του ανθρωπίνου σώματος από την κοιλιά μέχρι τους μηρούς, ιδίως σε στάση καθίσματος (το μέρος δηλ. που καλύπτει η ποδιά που φοράει η νοικοκυρά ή ο τεχνίτης): «του πέταξε την μπάλα από μακριά κι αυτή ήρθε και κάθισε μέσα στην ποδιά του». (Λαϊκό τραγούδι: *σαν θέλεις λίρες και φλουριά, έλα μαζί μου μια βραδιά να σου γεμίσω την **ποδιά** όλο γαλάτικα φλουριά*). **4.** ειδικό εξάρτημα στο εμπρός και κάτω μέρος θερμάστρας για να συγκρατεί τις στάχτες: «έβγαλε προσεκτικά την ποδιά, κι αφού πρώτα την άδειασε απ' τις στάχτες, την τοποθέτησε πάλι στη θέση της». **5.** ειδικό προστατευτικό εξάρτημα που μπαίνει κάτω από τη μηχανή του αυτοκινήτου ή της μοτοσυκλέτας για να την προστατεύει από διάφορες ανωμαλίες του εδάφους: «επειδή έχω συνέχεια δουλειές μέσα στον κάμπο, έβαλα μια ποδιά κάτω απ' τ' αυτοκίνητο για να το προστατεύει απ' τις πέτρες». Υποκορ. **ποδίτσα, η**. (Λαϊκό τραγούδι: *από μικρούλα τόση δα, με την κοντή **ποδίτσα**, κατάλαβα πως ήσουν σιγανοπαπαδίτσα*).

- *άναψαν οι ποδιές του*, κυριεύτηκε από οργή, εξαγριώθηκε: «μόλις είδε να πειράζουν γέρο άνθρωπο μέσα το δρόμο, άναψαν οι ποδιές του και τους πήρε στο κυνήγι». Από την εικόνα του ατόμου που παίρνει φωτιά η ποδιά που φοράει και αναστατώνεται·

- *ανεβαίνω στην ποδιά (κάποιου)*, εκμεταλλεύομαι κάποιον, έχω παράλογες απαιτήσεις από αυτόν: «είπαμε να τον βοηθήσω, αλλά όχι και ν' ανεβεί στην ποδιά μου!»·

- *βάζω στην ποδιά μου*, βλ. συνηθέστ. *παίρνω στην ποδιά μου*·

- *κόρη μου, κατά τον άντρα σου να σειέται η ποδιά σου*, βλ. λ. [κόρη](#)·

- *μακρύναν τις ποδιές τους να κρύψουν τις πομπές τους*, βλ. λ. [πομπή](#)·

- *παίρνω στην ποδιά μου*, **α.** είμαι καθισμένος και βάζω κάποιον να καθίσει στα πόδια μου ή τοποθετώ κάτι στα πόδια μου: «όταν ήμουν μικρή μ' έπαιρνε η γιαγιά μου στην ποδιά της και μου 'λεγε παραμύθια || πήρε στην ποδιά της τα φασολάκια κι άρχισε να τα καθαρίζει». **β.** προστατεύω κάποιον, τον φροντίζω: «τον πήρε από μικρό στην ποδιά της και τον ανάθρεψε σαν να ήταν δικό της παιδί || αν δε σ' έπαιρνα στην ποδιά μου, ακόμη θα γύριζες αλήτης στους δρόμους»·

- *φιλώ κατουρημένες ποδιές*, ταπεινώνομαι με σκοπό να πετύχω κάτι: «φίλησε κατουρημένες ποδιές, μέχρι να βάλει το γιο του στο δημόσιο»·

- *φοράει ποδιά μπρος πίσω*, (για γυναίκες) η γυναίκα για την οποία γίνεται λόγος, προσπαθεί ακούραστα και με χαρά να περιποιηθεί τον κόσμο που έχει στο σπίτι της, ετοιμάζοντας και προσφέροντάς τους διάφορα φαγητά: «κάθε φορά που την επισκέπτεται το σόι της απ' την επαρχία, φοράει ποδιά μπρος πίσω για να τους ευχαριστήσει».